Fiilimsiler: İsim-Fiil, Sıfat-Fiil, Zarf-Fiil

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Fiilimsi**, fiil kök ya da gövdesine getirilen eklerle oluşan; fiil anlamını korumakla birlikte cümlede **isim, sıfat ya da zarf** görevinde kullanılan sözcüktür. Kip ve kişi eki almaz, genellikle **yan cümle** kurar.
- **İsim-fiil** ekleri: **-ma, -me / -mak, -mek / -ış, -iş**. Örnek: "Kitap okumak insanı dinlendirir." "Bu gelişin hayra alamet."
- **Sıfat-fiil** ekleri: **-an, -ası, -maz, -ar, -dık, -acak, -mış**. Örnek: "Kırılan camı değiştirdik." Sıfat-fiil, nitelediği isim düşünce adlaşabilir: "Gelenler salona geçti."
- **Zarf-fiil** ekleri: **-ıp, -arak, -madan, -ınca, -dıkça, -ken, -alı, -a…-a, -r…-maz, -casına, -maksızın**. Cümleye zaman, durum, neden gibi anlamlar katar: "Eve gelince aradım."
- Bir ad ya da nesneyi karşılayan **kalıcı isimler** fiilimsi sayılmaz: dondurma, yazar, çakmak, dolma, gelecek (zaman anlamında).
- Edebî metinlerde fiilimsiler cümleleri birbirine bağlayarak **akıcılık** sağlar, anlatımı yoğunlaştırır ve kişilerin hareketlerini canlandırır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Fiilimsi türlerini eklerle eşleştiriniz.
1. İsim-fiil 2. Sıfat-fiil 3. Zarf-fiil
a) -an, -ası, -maz, -ar, -dık, -acak, -mış
b) -ıp, -arak, -madan, -ınca, -dıkça, -ken
c) -ma, -mak, -ış

2 "Sabah erken kalkmak bana hiç zor gelmez." cümlesindeki fiilimsinin türü aşağıdakilerden hangisidir?
A) İsim-fiil B) Çekimli fiil C) Zarf-fiil D) Birleşik fiil E) Sıfat-fiil

3 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **sıfat-fiil** vardır?
A) Kapıyı çalmadan içeri girdi.
B) Bahçedeki kuruyan fidanları söktük.
C) Yağmur dinince dışarı çıktık.
D) Okumayı çok severim.
E) Koşarak otobüse yetişti.

4 Aşağıdaki cümlelerdeki fiilimsilerin altını çiziniz ve türlerini yazınız.
a) Gülerek yanıma geldi.
b) Okunacak kitapları masaya dizdim.
c) Yüzmeyi yaz tatilinde öğrendim.
ç) Eve varır varmaz uyudu.

5 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.
( ) Fiilimsiler kip ve kişi eki alarak çekimlenir.
( ) "Dondurma" sözcüğü kalıcı isim olduğu için fiilimsi sayılmaz.
( ) Fiilimsiler olumsuz yapılabilir: gelmeyen, bakmadan.
( ) Zarf-fiilller cümleye zaman ve durum anlamı katabilir.

6 "Konuşurken karşısındakinin gözlerine bakardı." cümlesindeki zarf-fiil cümleye hangi anlamı katmıştır?
A) Neden B) Karşılaştırma C) Amaç D) Koşul E) Zaman

7 Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi **fiilimsi değildir**?
A) **Gülmek** bulaşıcıdır.
B) **Gelen** misafirleri karşıladık.
C) **Uyuyan** kediyi uyandırma.
D) **Dinlenip** yola devam ettik.
E) Çocuklar **dondurma** almak için sıraya girdi.

8 Aşağıdaki fiillerden istenen türde fiilimsi türetip her biriyle birer cümle kurunuz.
a) yaz- (sıfat-fiil) b) koş- (zarf-fiil) c) bekle- (isim-fiil)

9 "Gelenler salonda oturuyordu." cümlesindeki "gelenler" sözcüğü için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A) Kalıcı isimdir.
B) Zarf-fiildir.
C) Adlaşmış sıfat-fiildir.
D) Çekimli fiildir.
E) İsim-fiildir.

10 Aşağıdakilerin hangisinde zarf-fiil eki **yoktur**?

A) Okuyup anlamak
B) Bitmeyen işler
C) Yürüdükçe yorulmak
D) Bakmadan geçmek
E) Görünce sevinmek

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 (I) Kasabaya varınca ilk iş olarak çarşının içindeki eski hana uğradık. (II) Yıllardır kapısı kapalı duran han, gelen geçenin ilgisini çekmiyordu artık. (III) Taş duvarlara dokunarak avluda dolaştık. (IV) Rehberimiz, hanın yeniden onarılmasının kasabaya çok şey kazandıracağını anlattı. (V) Akşam olmadan hızlı adımlarla otobüs durağına yürüdük.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde **isim-fiil** kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12 (I) Kasabaya varınca ilk iş olarak çarşının içindeki eski hana uğradık. (II) Yıllardır kapısı kapalı duran han, gelen geçenin ilgisini çekmiyordu artık. (III) Taş duvarlara dokunarak avluda dolaştık. (IV) Rehberimiz, hanın yeniden onarılmasının kasabaya çok şey kazandıracağını anlattı. (V) Akşam olmadan hızlı adımlarla otobüs durağına yürüdük.
Bu parçada aşağıdaki fiilimsi eklerinden hangisi **kullanılmamıştır**?

A) -ıp B) -an C) -madan D) -ınca E) -arak

13 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi **sayısı** diğerlerinden fazladır?

A) Gülmek sağlıklıdır.
B) Okuduğu kitabı bana verdi.
C) Kırık vazoyu attık.
D) Yorulunca oturup dinlenmek istedi.
E) Koşarak geldi.

14 "Denizi görünce çocuklar sevinçle bağırdı." cümlesindeki zarf-fiili bulunuz ve bu zarf-fiili **-dıkça** ekli bir zarf-fiille değiştirerek anlamın nasıl değiştiğini açıklayınız.

15 "Okunası bir kitap" tamlamasında "-ası" eki sıfat-fiile hangi anlamı katmıştır?

A) Olumsuzluk
B) Yapılmaya değer olma
C) Geçmiş zaman
D) Karşılaştırma
E) Koşul

16 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **-mış** eki sıfat-fiil yapmıştır?

A) Kardeşim eve gelmiş.
B) Sınav çok zor olmuş.
C) Babam işe erken gitmiş.
D) Kar yağmış, yollar kapanmış.
E) Olgunlaşmış meyveler dalda duruyordu.

17 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.
( ) "Söylenenlere kulak asma." cümlesinde "söylenenler" adlaşmış sıfat-fiildir.
( ) "Yüzüşünü çok beğendim." cümlesinde isim-fiil vardır.
( ) "Okurken not al." cümlesindeki -ken eki zarf-fiil ekidir.
( ) "Yazar" sözcüğü her cümlede sıfat-fiildir.

18 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil, cümlede **nesne** görevinde kullanılmıştır?

A) Yürümek sağlığa iyi gelir.
B) Okumak için buraya geldim.
C) Onun bu gelişi hepimizi sevindirdi.
D) Çocuk resim yapmayı çok seviyor.
E) Beklemekten sıkıldım.

19 Aşağıdaki iki cümleyi bir **zarf-fiil** kullanarak tek cümle hâline getiriniz.
"Dedem pencereyi açtı. Dedem sokağı seyretmeye başladı."

20 "Sesini duyar duymaz kapıya koştu." cümlesindeki zarf-fiilin kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir eylemin hemen ardından ötekinin gerçekleşmesi
B) Eylemin sürekli tekrarlanması
C) Eylemin yapılmadığını bildirme
D) Eylemin nedenini bildirme
E) Eylemin benzetme yoluyla anlatılması

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 I. Bitmek bilmeyen yağmur hepimizi bunaltmıştı.
II. Yaşlı adam, kimseyi görmeksizin yürüyüp gitti.
III. Gideceğimiz yeri henüz bilmiyorum.
Bu cümlelerde kullanılan fiilimsilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

A) I. cümlede hem isim-fiil hem sıfat-fiil vardır.
B) III. cümlede sıfat-fiil vardır.
C) III. cümlede zarf-fiil vardır.
D) II. cümlede iki zarf-fiil vardır.
E) Her üç cümlede de fiilimsi vardır.

22 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, diğerlerinden **farklı türde** bir fiilimsidir?

A) **Yazılacak** dilekçeyi hazırladım.
B) **Okuduğum** romanı beğendim.
C) **Bilinmez** bir yolculuğa çıktı.
D) **Yanan** ışıkları söndür.
E) Kapıyı **çalmadan** içeri girmek ayıptır.

23 "Kendini dinlemeyen birine dert anlatmak, taşa su dökmeye benzer."
Bu cümlede kaç fiilimsi vardır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

24 Aşağıdakilerden hangisinde fiilimsi, anlatımın **akıcılığını ve yoğunluğunu** artıracak biçimde birden fazla eylemi tek cümlede birleştirmiştir?

A) Yokuşu indi.
B) Ceketi omzundaydı.
C) Islık çalmayı severdi.
D) Ceketini omzuna atıp ıslık çalarak, arkasına bakmadan yokuşu indi.
E) Arkasına bakmadı.

25 Aşağıdaki cümlede fiilimsileri bularak türlerini ve cümledeki görevlerini (isim, sıfat, zarf) yazınız.
"Denize bakan pencereden dalgaları seyretmek, yorulunca insana iyi gelir."

26 "Geçen yaz gittiğimiz köyde, dedemin yıllar önce diktiği ceviz ağacının gölgesinde oturup eski günleri konuşmak ne güzeldi."
Bu cümlede aşağıdaki fiilimsi türlerinden hangileri vardır?

A) Zarf-fiil ve isim-fiil
B) Sıfat-fiil, zarf-fiil ve isim-fiil
C) Yalnızca sıfat-fiil
D) Yalnızca isim-fiil
E) Sıfat-fiil ve isim-fiil

27 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **-an** ekli sözcük fiilimsi değildir?

A) **Susan** çocuk sonunda konuştu.
B) **Yanan** odun çıtırdadı.
C) Kasabanın **meydanında** toplandık.
D) **Akan** sular durdu.
E) **Soran** herkese gülümsedi.

28 Aşağıdaki cümledeki anlatım bozukluğunu fiilimsi kullanımı açısından açıklayınız ve cümleyi düzeltiniz.
"Kardeşim kapıyı açıp içeri soğuk bir rüzgâr doldu."

29 Bir öğretmen tahtaya şu cümleyi yazmıştır: "Uzaktan gelen tren sesini duyunca, bekleyenler bavullarını alıp perona koştu."
Öğrencilerin bu cümle hakkındaki yorumlarından hangisi **yanlıştır**?

A) Ayşe: "Bekleyenler" sözcüğü isim-fiildir.
B) Elif: "Duyunca" zarf-fiil olup zaman anlamı katar.
C) Can: "Gelen" sözcüğü sıfat-fiildir.
D) Deniz: Cümlede toplam dört fiilimsi vardır.
E) Mert: "Alıp" zarf-fiildir.

30 Yaşadığınız bir yolculuğu anlatan, içinde **en az bir isim-fiil, bir sıfat-fiil ve bir zarf-fiil** bulunan 2-3 cümlelik özgün bir paragraf yazınız; fiilimsilerin altını çiziniz.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**